Cumhuriyet Dönemi (1923-1950) Romanı

1. • Yusuf ilk defa Edremit'te mektebe gitti. Fakat bu mektep devri pek uzun sürmedi. Buraya geldikleri zaman Yusuf on yaşlarındaydı. Sarı benizli, nahif fakat kuvvetli ve dayanıklı bir çocuktu. (Kuyucaklı Yusuf - Sabahattin Ali)

• Babası Yüzbaşı Ali Selahattin Bey, emekli olunca önce İzmir'e, daha sonra Edremit'e yerleşti. Sabahattin Ali, ilkokulu Edremit'te bitirdi, bir süre Edremit Lisesinde, daha sonra Balıkesir İlköğretmen Okulunda okudu. (Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman - Cevdet Kudret)

Bu parçalardan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Edebî eserlerde toplumsal mesaj verme kaygısı güdülür.

B) Yazarlar, kaleme aldıkları eserlerinde sanatlı bir dil kullanırlar.

C) Bir edebî metnin başarısı yazarın, dili kullanma yeteneğine bağlıdır.

D) Edebî eserlerde, yazarların yaşamlarından izlere rastlamak mümkündür.

E) Yazarlar yaşadıkları dönemlerin sosyal ve kültürel hayatından etkilenirler.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisi kahraman anlatıcı ağzından yazılmıştır?

A) Doğuda, batıda, bu aralık, renkten renge giren bir ışık yolu olur fakat sokağın yanları her zaman serin ve loştur.

B) Üç hafta sonra Adnan, Hüsrev'den aldığı mektubu tramvayda, vapurda üç dört defa okuya okuya mermer yalıya ders vermeye geldi.

C) Bir zamanlar asker oldu, dediler, sonra Suriye'ye gittiğini duydum; biri büyük işlere girdiğini, ticaret yaptığını söyledi; bir türlü doğrusunu anlayamadım.

D) Bir kere daha dönüp geriye baktıktan ve ömrünün en korkunç senelerinin geçtiği bu kasabaya yumruğunu uzatıp tehdit eder gibi salladıktan sonra atını ileriye, dağlara doğru sürdü.

E) Yalnız gökyüzündeki yıldızlardan çayın dibindeki çakıllara, doğu tarafından kopup gelen bulutlardan batı tarafındaki denize kadar uzanan ve yayılan bu kocaman gecenin içinde yapayalnızdı.

3. Yaptığı hareketler ona hiçbir yere bağlı olmadığı şuurunu verdi. Hatta yavaş yavaş etrafından ne kadar ayrı olduğunu, ne kadar uzak olduğunu hissetmeye başladı. Bir an içinde deminkinin tamamıyla aksi olan bir yalnızlık duygusuyla sarsıldı. Etrafına baktığı zaman ağaçların, bulutların, derenin kendisinden hızla uzaklaştığını sezer gibi oldu.

Bu parça aşağıdakilerin hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

A) İnsan psikolojisi
B) Evrensel değerler
C) Mitolojik ögeler
D) Din ve tasavvuf
E) Toplumsal değişim

4. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Tanzimat'tan Birinci Dünya Savaşı'na kadar yetişen üç kuşak arasındaki anlayış ayrılığını "Yaban"(I)da; Meşrutiyet Devri'nin parti kavgalarını "Hüküm Gecesi"(II)nde; Kurtuluş Savaşı'nda bir Anadolu köyünü "Kiralık Konak"(III)ta; Mütareke Devri'nde işgal altındaki İstanbul'un bazı yerlerindeki ahlaki bozukluğu "Sodom ve Gomore"(IV)de; yeni başkentin üç dönemini "Ankara"(V)da işlemiştir.

Bu cümledeki bilgi yanlışının giderilmesi için numaralanmış eser adlarından hangilerinin yer değiştirmesi gerekmektedir?

A) I ve II.
B) I ve III.
C) II ve III.
D) III ve IV.
E) IV ve V.

5. Sabahattin Ali; köy, kasaba ve kent gerçeklerini ilk defa gözleme dayalı toplumcu gerçekçi bir anlayışla eserlerinde yansıtmıştır. "Kuyucaklı Yusuf"ta, bir Anadolu kasabasının değişen değerlerle biçimlenen yeni yaşamını sergiler. "İçimizdeki Şeytan"da, II. Dünya Savaşı öncesinde üniversite, kültür ve sanat çevrelerindeki farklı sosyal eğilimleri eleştirir. "Kürk Mantolu Madonna"da, çevresiyle uyum sağlayamayan, verdiği sözü tutamayan bir aydının suçluluk ve utanç duygusunu yansıtır.

Bu parçada sözü edilen sanatçı aşağıdaki edebî dönemlerin hangisinde yer alır?

A) Tanzimat
B) Servetifünun
C) Fecriati
D) Millî Edebiyat
E) Cumhuriyet

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün anlamı yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

A) Hakikaten, bir eski Hitit harabesine benzeyen bu köyde, insanların toprak altından henüz (az önce, daha şimdi, yeni) çıkarılmış kırık dökük heykellerden farkı ne?

B) Yakup Kadri, realist yazarların yöntemine uyup romanlarında toplumun bozulan (dağılan, bozguna uğrayan) yanlarını ele almıştır.

C) Yeknesak ovayı ikiye bölen Porsuk Çayı, kuvvetli (gücü çok olan, zorlu, şiddetli) bir depremin açtığı yarık gibidir.

D) Bu romanda yıllar yılı yüzüstü bırakılmış olan köylü ile aydın arasındaki uçurum (büyük fark, ayrılık) gösterilmek istenmiştir.

E) İspat edebilecek (kanıtlayabilecek) miyim ki aynı siyasi netice, aynı sosyal bağlar, bizi kardeşlikten öte bir yakınlıkla birbirimize bağlamıştır.

7. Buraya geldiğimin bilmem kaçıncı haftası idi. Mehmet Ali'ye sordum:

– Kadınlarınız niçin yalnız benden kaçıyor?

– Yabansın da ondan beyim.

Bu "yaban" sıfatı beni önce çok kızdırdı. Fakat sonra anladım ki Anadolulular, Anadolu köylüleri, tıpkı eski Yunanlıların kendilerinden başkasına "barbar" lakabını vermesi gibi, her yabancıya "yaban" diyorlar.

Bu parçadaki çatışmanın aşağıdakilerin hangisinden kaynaklandığı söylenebilir?

A) Köy hayatının zorluklarından
B) Nesiller arasındaki anlayış farklılığından
C) Köylünün yabancılara olan ön yargısından
D) Savaşın neden olduğu ekonomik zorluklardan
E) Ağalık sisteminin köylü üzerindeki baskılarından

8. "Romanda tek amacım hayatın heyecanını verebilmek ve canlı tipler oluşturmaktır. Roman yazarken, tanıdığım kimseler ve yaşadıklarımdan yola çıkarım. Fransız romancılarından gençliğimde çok zevkle okuduklarım Stendhal ile Balzac'tır. Şimdi Marcel Proust ile Jules Romains'in âdeta tiryakisi oldum." **diyen bir yazarın aşağıdaki akımlardan hangisini benimsemesi beklenir?**

A) Klasisizm
B) Romantizm
C) Realizm
D) Egzistansiyalizm
E) Sürrealizm

9. "Bir Sürgün'de hep yaşadıklarınızı mı anlattınız?" sorusuna verdiği karşılıkta Yakup Kadri Karaosmanoğlu şöyle demiştir: "Evet, anlatırım fakat değiştirerek, olaya uydurarak… Bununla birlikte bazıları da vardır ki aynen olmuştur. Ben muhayyilesi zayıf bir insanım. Öyle zannediyorum ki bende en kuvvetli taraf duygu hafızasıdır. Duymuş, yaşamış olduğum hisleri çok iyi hatırlarım ve işte eserlerimde onları anlatıyorum."

Bu parçada sözü edilen romanın aşağıdaki yazı türlerinden hangisinin özelliklerini de taşıdığı söylenebilir?

A) Anı
B) Gezi
C) Deneme
D) Röportaj
E) Fıkra

10. Tevfik, incecik sesini kısarak,

– Ağabeyciğim, benim yevmiyem ne olacak, diyebildi. Murat, çocuğun elini bırakmıştı.

İshak Efendi'ye döndü,

– Sahi, unutup gidiyorduk. Küçüğün gündeliğini vermeyecek misin?

İshak Efendi yarı hayret, yarı hiddetle cilalı tahtayı kâğıtların üzerine attı.

– Ne gündeliği? Hak etsin de sonra…

– Bu çocuk hiç çalışmadı mı?

Murat omuzlarını silkti:

– Aşk olsun be insafına arkadaş. Sabahleyin evden almışsın, gece oldu. Neyin iki saati bu?

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Diyaloglara yer verilmiştir.
B) Çatışma patron-işçi üzerinedir.
C) Realizm akımının etkisi görülür.
D) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
E) Yerel söyleyişlere yer verilmiştir.

11. Yayımlanan dört romanı da aynı sanat anlayışıyla yazılmıştır. "Çıkrıklar Durunca"da ucuz, Avrupa malı dokumanın yerli malı dokuma tezgâhlarını ortadan kaldırışı; "Düşkünler"de, Tanzimat'la ortaya çıkan yüksek memur bürokrasisinin zamanla çöküp yozlaşması; "Bir Varmış Bir Yokmuş"ta Tanzimat Dönemi'nde başlayan kapitülasyonların imparatorluğu sarsması, içinden çürütmesi anlatılmaktadır. "Yol Arkadaşları" ise roman biçiminde yazılmış gezi notları sayılabilir.

Bu parçada adı geçen eserler aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

A) Reşat Nuri Güntekin
B) Halide Edip Adıvar
C) Sabahattin Ali
D) Sadri Ertem
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

